

Správa o činnosti za rok 2014
Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Štátny archív v Nitre
pobočka Komárno

SA-NR3-2015/000018

Pobočka Komárno eviduje k 31.12. 2014 4469,77 bm archívnych dokumentov (z toho je na spracovanie jazykovo a paleograficky náročných archívnych dokumentov z obdobia rokov 1277 – 1922 cca 1000bm). Preberanie ďalších archívnych dokumentov je do vyriešenia priestorového zabezpečenia pobočky pozastavené z dôvodu vyčerpania úložných kapacít.

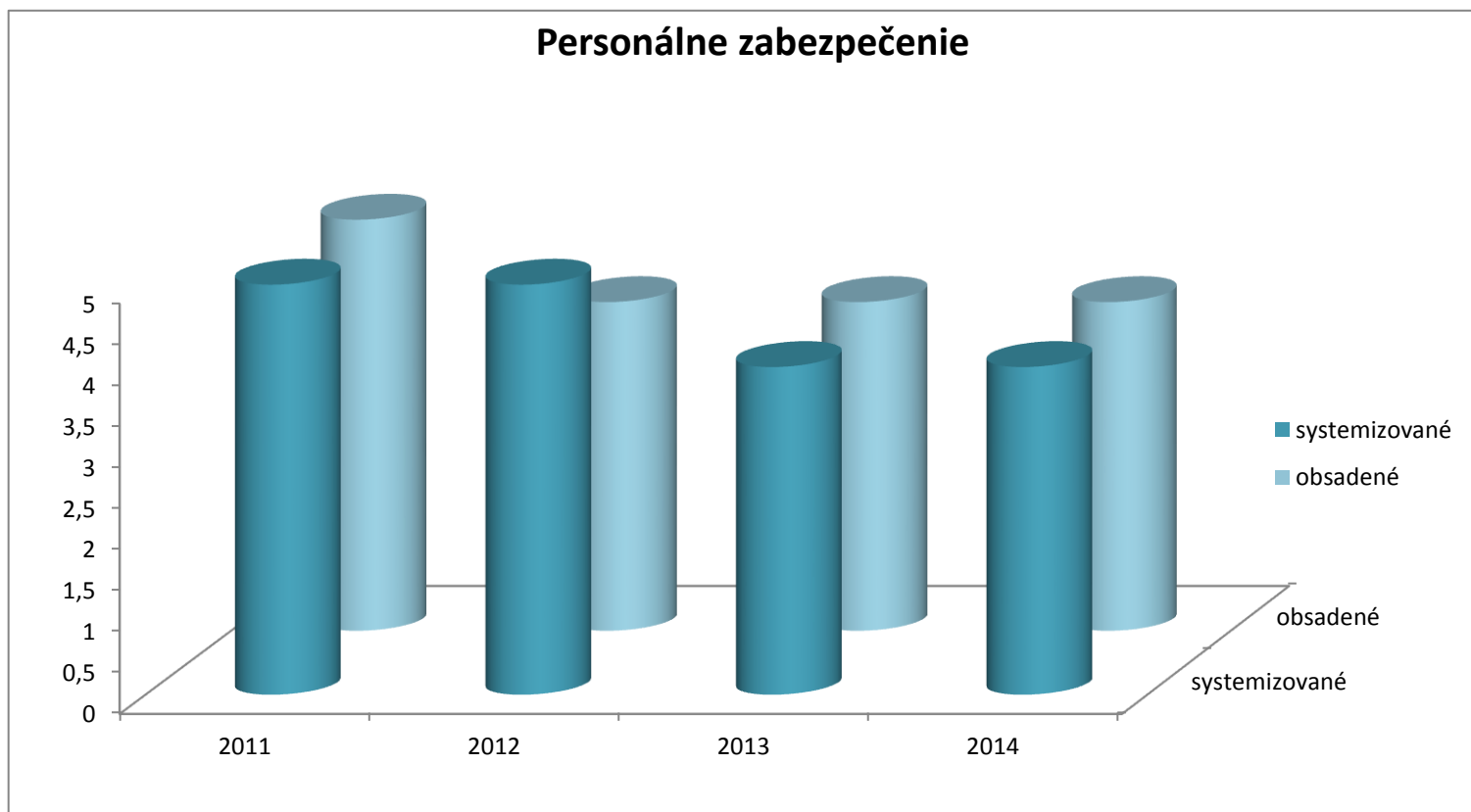
V roku 2014 disponovala pobočka 4 systemizovanými štátnozamestnaneckými miestami v nasledovných platových triedach:

p.t. 8 – 1x

p.t. 7 – 1x

p.t. 6 – 1x

pt. 5 – 1x

Archív dlhodobo poukazuje na skutočnosť, že počet systemizovaných štátnozamestnaneckých miest pridelených pobočke Komárno je vzhľadom na skladbu, rozsah archívnych fondov a stanovených úloh na úseku archívov a správy registratúr nepostačujúci.

S prihliadnutím na uvedené ako aj s ohľadom **na vyšší počet systemizovaných miest v porovnateľných archívoch (6 až 9)**, pobočka Komárno opätovne požiadala listom č. A/VI-3/2014-

00132 zo dňa 21.03. 2014 o pridelenie ďalších systemizovaných miest a listom č . A/VI-3/2014-00574 žiadala o riešenie personálneho zabezpečenia pobočky.

Listom č. A/VI-3/2014-131 pobočka požiadala o vrátenie systemizovaného miesta odňatého pobočke Komárno v roku 2013 po odchode pracovníčky archívu do starobného dôchodku.

Žiadosti archívu neboli akceptované.

Nedostatočné personálne zabezpečenie má vplyv na pracovné zaťaženie pracovníkov pri plnení plánovaných úloh. Pracovníci plnili pracovné úlohy s maximálnym nasadením a mnohokrát na úkor osobného voľna (práca nadčas, práca počas vypísanej dovolenky).

Pracovníci archívu sa v roku 2014 podieľali na plnení nasledovných úloh:

Názov kapitoly odborných činností	p. čerp.	p. čerp.	p. čerp.	p.čerp.	p.čerp.
	dní	dní	dní	dni	dni
	2010	2011	2012	2013	2014
	5	5	4	4	4
	zamest.	zamest.	zamest.	zamest.	zamest.
Úsek správy registratúry	45	94	84	88	93
Predarchívna starostlivosť na úseku archívov	28	46	42	44	
Evidencia archívneho dedičstva	11	25	12	12	12
Ochrana archívnych dokumentov	185	33	89	43	44,5
Filmotéka	0	1	0	0	0
Spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov	202	368	152	115	139
Prístup k archívnym dokumentom	254	319	299	343	403
Príručná odborná archívna knižnica	53	43	28	22	26
Výskumná, publikačná, kultúrno-osvetová činnosť	0	22	23	210	102
Organizačná, riadiaca a hospodársko-administratívna práca	252	137	160	25	59
Správa informačných technológií	0	0		2	2
Celkový počet pracovných dní čerpaných na odborné činnosti	1030	1088	891	904	880,5

I. Predarchívna starostlivosť na úseku archívov a archívnych dokumentov

Pracovníci archívu vykonali 12 prieskumov správy registratúry a v rámci štátneho odborného dozoru skontrolovali 12 subjektov.

V záujme zvyšovania odbornej úrovne správy registratúry v organizáciách zorganizovali dve školenia k danej problematike. Vykonali 103 konzultácií.

V roku 2014 bolo posúdených 27 predložených registratúrnych poriadkov a plánov. Bolo posúdených 53 návrhov na vyradenie registratúrnych záznamov.

Preberanie archívnych dokumentov bolo možné realizovať len vo veľmi obmedzenej miere z dôvodu nedostatočných úložných kapacít archívu (nedostatočné regálové vybavenie – prebraté AD sú uložené na podlahe). Archív prebral 30,98 bm archívnych dokumentov.

II. Ochrana archívnych dokumentov

Sídlo archívu a archívne depoty sú umiestnené v štyroch objektoch, ktorých úložná kapacita je vyčerpaná.

Mimo hlavného sídla archívu (v roku 2014 sa podarilo realizovať rekonštrukciu strechy hlavného sídla, ktorá nebola predmetom rekonštrukcie sídla archívu v rokoch 2007-2008 a tak možno konštatovať, že po rokoch zatekania je budova na Hradnej 2 primeraným miestom na úschovu archívnych dokumentov) **ani jeden objekt nespĺňa v plnom rozsahu kritéria na úschovu archívnych dokumentov.**

Z dôvodu uvedeného je nevyhnutné pristúpiť k systémovému riešeniu desaťročia pretrvávajúcemu priestorovému problému a pokračovať v plánovanej výstavbe účelového komplexu pre archív, ktorého prvá etapa bola úspešne realizovaná v rokoch 2007-2008. Výstavba bola plánovaná na tri etapy, II. a III. etapa sa doposiaľ nerealizovala.

Náš návrh vychádza aj z faktu, že v rámci rekonštrukcie sídla archívu boli vykonané práce a zabezpečené zariadenia, ktoré predpokladali realizáciu III. etáp výstavby. S uvedeným zámerom bola vybudovaná aj kotolňa, v ktorej sú umiestnené zariadenia s kapacitou na vykurovanie hlavného objektu aj plánovanej prístavby – depotov.

Máme za to, že dostavba depotov v rámci II. a III. etapy výstavby by bola z dlhodobého hľadiska efektívnejším vynaložením finančných prostriedkov ako financovanie provízorných riešení a nákladov na správu a materiálne vybavenie štyroch objektov.

Ak sa nepristúpi k dostavbe účelového komplexu, pri zotrvaní súčasného stavu bude z kapacitných dôvodov potrebné ihneď rekonštruovať objekt na Elektrárenskej 1v súlade spotrebami archívu s aspektom na účel využitia a zabezpečiť potrebné regálové vybavenie. Vzhľadom na veľkosť objektu by to však bolo len dočasné a zbytočne finančne nákladné riešenie.

Dokončenie výstavby komplexu by bolo určite prínosom aj z hľadiska efektívnejšieho využívania pracovného času odborných pracovníkov archívu (neefektívne presúvanie sa pracovníkov a archívnych dokumentov v rámci jednotlivých objektov). Obmedzením prenášania archívnych dokumentov z objektu do objektu by sa zabezpečil aj vyšší stupeň ochrany archívnych dokumentov.

Popis technického stavu jednotlivých objektov a ich charakteristika z hľadiska úrovne zabezpečenia ochrany archívnych dokumentov je uvedený v prílohe k C.3.

Na úseku **systematickej digitalizácie** máp a plánov pobočka vďaka pochopeniu kolegov Štátneho ústredného banského archívu v Banskej Štiavnici opäť pokročila. V roku 2014 bolo veľkoplošným skenerom **digitalizovaných 61 ks máp a plánov z 18. a 19. storočia.**

Pracovníci Slovenského národného archívu v roku 2014 **zdigitalizovali a vyhotovili nový obal na listinu Márie Terézie z roku 1745.**

III. spracúvanie a sprístupňovanie archívnych dokumentov

V roku 2014 pobočka predložila OAR na posúdenie a schválenie finálne archívne pomôcky:

1. Zbierka stredovekých listín – stredoveké listiny 1277-1525 – katalóg;
spracovateľ: Mgr. Lukáš Paluga
2. Magistrát mestečka Guta 1525-1941 - inventár;
spracovateľ: Mgr. Lukáš Paluga

V roku 2014 sa pokračovalo v spracovávaní rozsiahleho ,na odborné spracovanie náročného archívneho fondu (jazyk latinský, nemecký, maďarský) **Magistrát mesta Komárna.**

- 1) **novoveké listiny 1527 – 1838**, inventarizácia, 44 inventárnych jednotiek, vyhotovenie registrov;
spracovateľ: Mgr.Lukáš Paliga
- 2) **Mapy plány a technické nákresy 1722-1945**, inventarizácia, 193 inventárnych jednotiek, register;
spracovateľ: Mgr. Lukáš Paluga

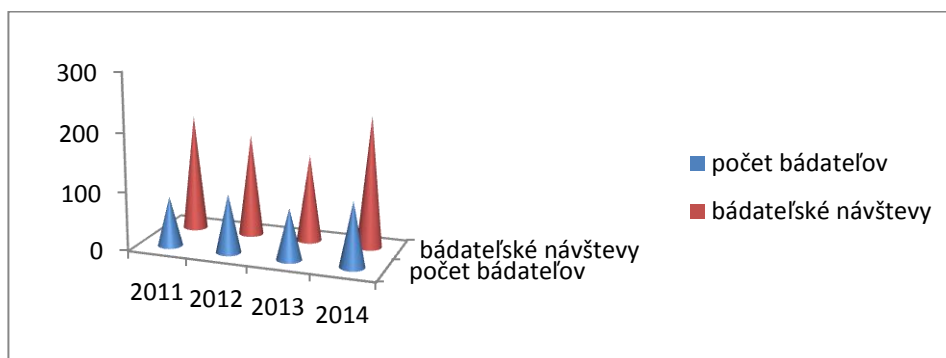
Vzhľadom na veľký záujem bádateľskej verejnosti sme pristúpili k vypracovaniu súpisu plánov a technických názkresov nezaradených archívnych dokumentov z rokov 1900 – 1945.

1) Plány nehnuteľností 1900-1945, súpis;

spracovateľ: Mgr. Katarína Répášová

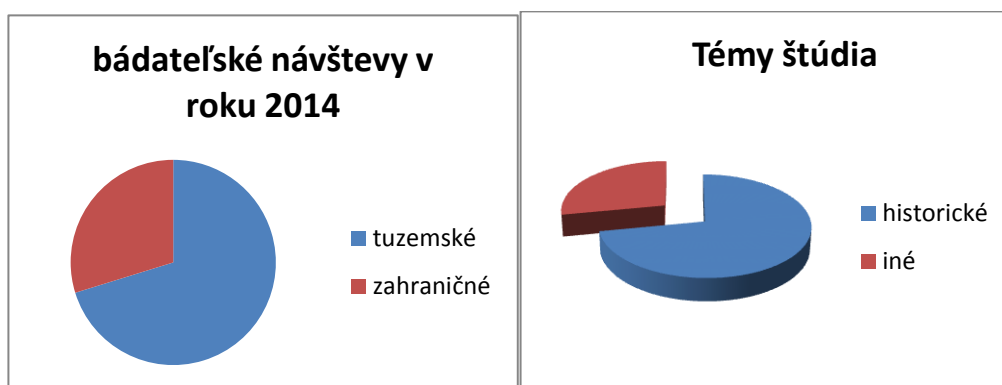
IV. prístup k archívnym dokumentom na základe bádateľského listu

V roku 2014 sme zaznamenali zvýšený záujem bádateľskej verejnosti o štúdium archívnych dokumentov. Bádatelia, najmä z Maďarska, sa zameriavajú na štúdium fondu Magistrátu Komárna z rokov 1277-1922, prípadne archívnych dokumentov z obdobia rokov 1938-1945. **V roku 2014 archív evidoval 110 bádateľov a 225 bádateľských návštev.**

Pobočka Komárno je proklientsky orientované pracovisko. V záujme zvýšenia dostupnosti ako aj rýchlosti, efektívnosti a kvality poskytovaných služieb archív v rámci svojich prevádzkových možností pripravuje bádateľom k štúdiu archívne dokumenty aj nad stanovený denný limit. Organizáciu práce archív podriadil tejto častej požiadavke klientov, ktorí nezriedka prichádzajú z väčších vzdialeností (aj zo zahraničia) a z úsporných dôvodov (čas, financie) plánujú celodenné bádanie. Uvedený prístup pobočke znižuje štatistický výkaz bádateľských návštev.

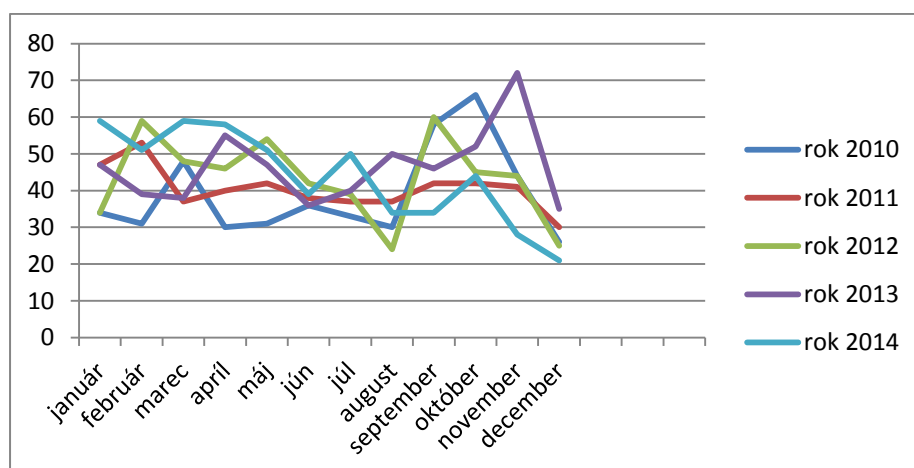
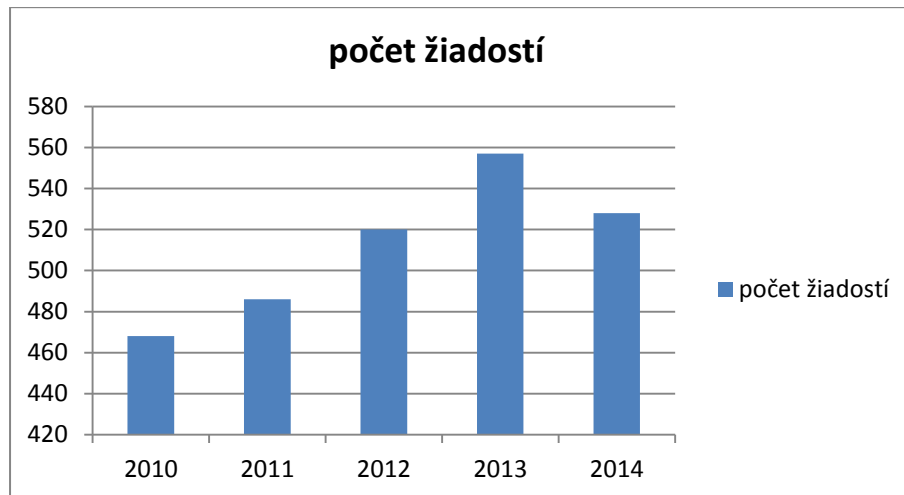
Na základe bádateľského listu bolo predložených 2634 archívnych dokumentov, 39 fasciklov a 141 škatúľ. Bolo vyhotovených 1373 kópií archívnych dokumentov.

V. prístup k archívnym dokumentom na základe písomnej žiadosti

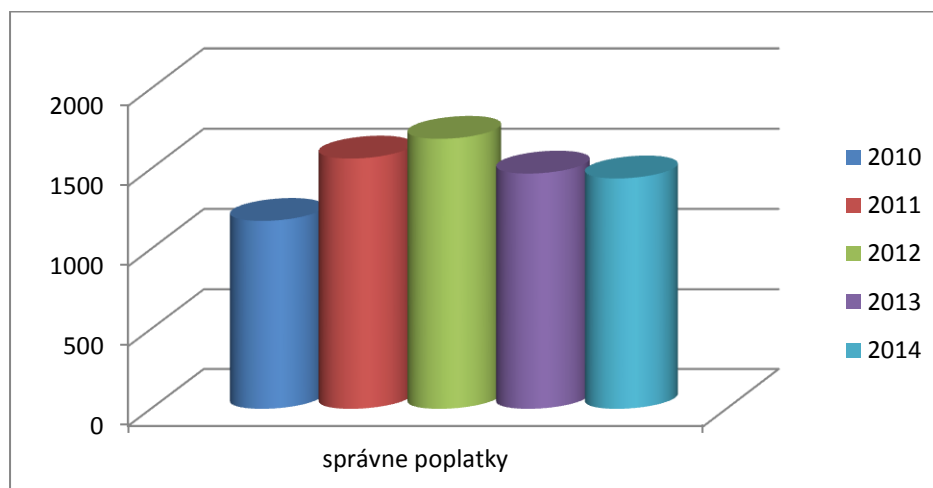
V roku 2014 pracovníci archívu vybavili 528 písomných žiadostí, vydali 680 výpisov, odpisov, potvrdení a kópií AD. Archív vybral poplatky v hodnote 1440,50€. V roku 2014 navštívilo archív osobne 523 klientov.

porovnanie - rok 2010, 2011, 2012, 2013, 2014

Vybrané správne poplatky podľa zákona o správnych poplatkoch

porovnanie rokov 2010, 2011, 2012, 2013, 2014

Zabezpečenie pracovných úloh na úseku prístupu k archívnym dokumentom (vyhľadávanie archívnych dokumentov, zakladanie archívnych dokumentov, dislokácia pre potreby bádateľov) negatívne ovplyvňuje rozmiestnenie depotov archívu v štyroch rôznych objektoch nachádzajúcich cca v okruhu 800m. Okrem straty času je prenášanie archívnych dokumentov za účelom nahliadnutia, vyhotovenia kópií a štúdiá problémom aj z hľadiska zabezpečenia ich ochrany. Technické problémy spôsobuje aj dislokácia škatúl, pobočka nemá k dispozícii motorové vozidlo.

VI. príručná odborná archívna knižnica

Archív **eviduje v knižničnom fonde 10537 zväzkov**. V roku 2014 sme **zaznamenali 20 prírastkov**.

Katalogizovanie knižničného fondu elektronicky sa archívu vzhľadom na počet zamestnancov a nutnosť plniť iné prioritné úlohy nepodarilo zabezpečiť.

Prístup ku knižničnému fondu je v súčasnej dobe ochromený.

Niekoľkoročné intenzívne zatekanie objektu si vyžiadalo presun knižničného fondu do bezpečnejších priestorov. Po rekonštrukcii strechy, ktorá bola realizovaná v novembri 2014 je potrebné zabezpečiť vymaľovanie priestorov a až potom sa knižničný fond premiestni na pôvodné i keď nie celkom optimálne miesto. Knižnica bola pôvodne umiestnená do menšej miestnosti s tým, že po realizácii II. a III. etapy výstavby účelového komplexu archívu sa knižnica premiestni do väčších priestorov. Knihy sú na policiach uložené neprehľadne v dvoch radoch.

Bádateľská verejnosť využíva aj odbornú knižnicu archívu. Zaznamenali sme **67 výpožičiek z knižničného fondu**.

VII. výskumná, publikačná, kultúrno-osvetová činnosť

A. publikačná činnosť

štúdie

- ***Pramenná hodnota situačného plánu komárňanských kúrií z roku 1821, Mgr. Lukáš Paluga;*** publikované v zborníku Historické mapy, plány a veduty z Podunajska a Považia (z fin. dôvodov tlač v roku 2015)

- *Arizácia židovského majetku v Komárne, Mgr. Katarína Répásová ;*

XXI.Komáromi Levéltáros Szakmai Nap (z podujatia vychádza zborník v širšom časovom rozmedzí niekoľkých rokov)

Napísali o nás a o našich podujatiach

1. <http://dunapress.sk>, internetový článok o sympóziu „ Mapy , plány a veduty Podunaska a Považia“ - Németh István, 26.09.2014, <http://dunapress.sk/duna-es-vag-menti-regiok-tortenelmi-terkepei-es-metszetei-szakszimpoziom-komaromban/>
2. <http://www.felvidek.ma>, internetový článok o sympóziu „ Mapy , plány a veduty Podunaska a Považia“ - Németh István, 26.09.2014, <http://www.felvidek.ma/felvidek/kultura/48863-duna-es-vag-m-terkepei-es-metszetei-szakszimpoziom-komaromban>
3. Spravodajca, XII. ročník, číslo 221., október 2014 – XXI. odborné dni komáromských archivárov v MR, článok o podujatí (príspevok Kataríny Répasovej)
4. Újszó, internetová stránka, 25. október 2014, L.Juhász Ilona, - XXI. odborné dni komáromských archivárov v MR, článok o podujatí (príspevok Kataríny Répasovej) : <http://ujso.com/napilap/szalon/2014/10/25/ezt-a-hazat-tehat-elvesztettem>

B. Kultúrna a osvetová činnosť

Prednášky – historické

- PALUGA, Lukáš. *Pramenná hodnota situačného plánu komárňanských kúrií z roku 1821. In. Historické mapy, plány a veduty z Podunajska a Považia, 25. Septembra 2014 v Komárne.*

- RÉPÁŠOVÁ, Katarína. *Arizácia židovského majetku v Komárne. In. XXI.Komáromi Levéltáros Szakmai Nap, 18. Október 2014, Komárom.*

- RÉPÁŠVÁ, Katarína. *I. svetová vojna v archívnych dokumentoch komárňanského archívu. In. výstava Každodennosť vo víre vojnových rokov, 21. novembra 2014.*

Výstavy

- ***Každodennosť vo víre vojnových rokov***

Pracovníci archívu pripravili samostatnú výstavu archívnych dokumentov deponovaných v archíve Komárno spojenú s prednáškou a prezentáciou AD v objekte na Elektrárenskej 1. Výstavu od otvorenia 21.11.2014 do konca roka navštívilo cca 100 záujemcov.

Exkurzie

- **24. mája 2014** (sobota) zamestnanci archívu privítali v archíve a zabezpečili exkurziu pre pracovníkov Colnej správy Českej republiky.

Iné

- **Deň otvorených dverí – 22.11.2014** (sobota)

- **vypracovanie projektov**

- pracovníci pobočky vypracovali 3 projekty , ktorými sa archív uchádza v roku 2015 o získanie finančnej dotácie na prezentáciu archívneho dedičstva SR.

- v roku 2014 mesto Komárno na základe žiadostí o poskytnutie finančnej dotácie na kultúru a záujmovú činnosť z roku 2013 finančne podporilo dva projekty:

- **príprava informatívneho sprievodcu**

Organizovanie odborných sympózií a vydanie zborníka

- Historické mapy, plány a veduty z Podunajska a Považia – odborné sympóziu, 25.09.2014, zborník

Pracovníci archívu zorganizovali odborné sympóziu, spracovali návrhy na propagačný materiál, pripravili pozvánky, plagáty, spracovali grafický návrh na obálku zborníka, zostavili zborník príspevkov, podľa potreby prekladali resumé príspevkov do slovenského alebo maďarského jazyka.

VIII. Organizačná, riadiaca práca

V personálnej oblasti v roku 2014 zmeny nenastali. Nepodarilo sa dosiahnuť: vrátenie odňatého štátnozamestnaneckého miesta, navýšenie systemizovaných miest, prijatie pracovnej sily na dohodu o vykonaní práce, priznanie osobného príplatku, jednorazové zvýšenie osobného príplatku, preplatenie práce nadčas, udelenie mimoriadnych odmien.

Vzdelávanie

Pracovníci archívu sa v snahe zvyšovať svoju kvalifikovanosť a odbornosť zapájali aj do vzdelávacích aktivít a programov.

1. Pracovníci pobočky si priebežne zvyšujú úroveň znalosti maďarského jazyka, ktorého ovládanie je potrebné tak pri spracovaní starších fondov (cca 1000 bm), pri komunikácii s bádateľskou verejnosťou ako aj so žiadateľmi o správnu informáciu. V rámci poskytovaných možností sa zúčastňujú na Letných univerzitách maďarského jazyka v Maďarsku. V roku 2014 absolvovala **Letnú univerzitu maďarského jazyka v Maďarsku v rozsahu 28 dní** Mgr. Katarína Répašová.

2. Pre lepšiu orientáciu v právnych predpisoch týkajúcich sa **Autorského zákona** sa 1 pracovník archívu zúčastnil školenia organizovaného IVES Bratislava k uvedenej problematike.

3. Z dôvodu zvýšenia kvality kultúrno – ovetovej činnosti a najmä prednáškovej činnosti sa 1 pracovníčka zúčastnila na školení IVES Bratislava – **Efektívne prezentácie**.

4. Informačné systémy – **1. FABASOFT**- absolvovali štyria zamestnanci

2. IS SAP – 2 zamestnanci

ekonomické a administratívne práce

V roku 2014 pretrval vysoký počet požiadaviek (CP v Nitre) na zaslanie rôznych informácií, výkazov a súhrnov ohľadne technického stavu, vybavenia a materiálo technického zabezpečenia objektov, ktoré sú v užívaní pobočky.

V roku 2014 sa podarilo zabezpečiť:

1. rekonštrukciu strechy objektu Hradná 2;

V roku 2014 sa nepodarilo zabezpečiť:

1. zaradenie II. a III: etapy výstavby účelového komplexu do plánu investičnej výstavby;
2. úpravu priestorov objektu Elektrárenská 1
3. regálové vybavenie objektu Elektrárenská 1
4. ochranné pracovné prostriedky
5. opravu oboch multifunkčných zariadení – akútna požiadavka – archív nevie zabezpečiť xerografické práce;

Požiadavky na zabezpečenie ostatného materiálo technického vybavenia pobočky boli napriek intenzívnej korešpondencii naplnené v minimálnom rozsahu.

Štatistický výkaz čerpania pracovných dní v jednotlivých kapitolách, napriek vysokej efektivite práce zamestnancov, vzhľadom na stanovený počet pracovných dní v roku neodzrkadľuje čas, ktorý venovali prácam v jednotlivých kapitolách.

Odvedený pracovný výkon štyroch zamestnancov reálne zodpovedá cca 1025 pracovným dňom (práca nadčas).

Vo výkaze práce sme oproti skutočnosti krátili počet dní v kapitolách : 2.1. predarchívna starostlivosť, 2.5. spracúvanie a sprístupňovanie AD, 2.6. prístup k archívnym dokumentom a 2.9. organizačná, riadiaca a hospodársko-administratívna práca (v 2.9. vykazujeme len pracovné cesty).

	1.1	1.2.	2.1	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	2.6.	2.7.	2.8.	2.9	2.10.
výkaz	4	880,5	93	12	44,5	0	139	403	26	102	59	2
skutočnosť	4	1025,5	105	12	44,5	0	169	436	26	102	129	2

Vďaka obetavému prístupu pracovníkov k plneniu pracovných úloh, aj napriek poddimenzovanému personálnemu obsadeniu archívu, možno činnosť pobočky v roku 2014 ako aj výsledky práce zamestnancov hodnotiť opäť ako výborné. **Dovoľujem si upozorniť, že pracovníci pracovné úlohy plnili často vo svojom osobnom voľne (práca nadčas) a z dôvodu dlhodobých personálnych problémov pobočky je aj čerpanie dovoleniak obmedzené (časť dovolenky prepadá a časť sa počas niekoľkých rokov z roka na rok prenáša).**

Z uvedeného dôvodu budeme v roku 2015 opäť iniciovať navýšenie systemizácie pracovných miest pre pobočku Komárno a žiadať primerané ohodnotenie pracovných výkonov.

Komárno , 11.01. 2015

spracovateľ: Mgr. Oľga Kasalová
riaditeľka pobočky